

A Fővárosi Ítéltábla a Smidelik Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe; ügyintéző: dr. Smidelik Péter Árpád ügyvéd) által képviselt a felperes neve (felperes címe) felperesnek a Dr. Hajdú Sándor Lóránt ügyvéd (alperesi jogi képviselő címe) által képviselt az alperes neve (alperes címe) alperes ellen licenszdíj iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2022. január 13-án kelt 2.G.40.393/2020/37. számú ítélete ellen az alperes 38. és 41. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes keresetében az alperes 26.300 euró hátralékos licenszdíj, valamint perköltség megfizetésére kötelezését kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:61. §, 6:215. §, 6:203. § alapján. Követelését a perben nem álló P... vállalkozás (a továbbiakban: szlovák vállalkozás), az alperes és felperes között 2017. november 17-én megkötött „megállapodás tartozásátvállalásról” okiratban foglaltakra alapította.

[2] Előadta, hogy az alperesi tulajdonos és képviselő érdekeltségi körébe tartozó szlovák vállalkozás 2013-ban szoftvereket vásárolt tőle. A licenszdíjak számláit csak részben fizette meg. A szlovák cég részére küldött fizetési felszólításra választ nem kapott. A tartozást átvállaló szerződésben az alperes a megállapodás 5. pontja szerint részletfizetést vállalt. Az okiratban rögzítésre került, hogy a szlovák vállalkozásnak 28.300 euró tőketartozása áll fenn. 2018. januárjában az alperes a részére 2.000 eurót megfizetett és szóban ígéretet tett arra, hogy a fizetési kötelezettségét 2018. decemberéig teljesíti. Utalt arra, hogy a Ptk. 6:215. § (3) bekezdése szerint a dolog adásvételére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni arra a szerződésre is, amelyből jog vagy követelés visszterhes átruházására vonatkozó kötelezettség fakad, vagyis a speciális licenszdíj vagy szoftverdíj megfizetésére vonatkozó igényekre az adásvétel szabályai alkalmazandók.

[3] Az alperes elsődlegesen a kereset visszautasítását kérte a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 170. § (2) bekezdése, 171. § (1) bekezdés a) pontja, továbbá 176. § (1) bekezdés j) pontja alapján. Állította, hogy a kereset nem egyértelmű, nem jelöli meg, hogy milyen jogcímen követeli a tartozást a perben a felperes, hiszen a keresetlevél egyes részeiben licenszdíj jogcímre hivatkozik, más részeiben adásvételi szerződésre és vételárra. A tartozásátvállalásról szóló megállapodás szerint pedig a vevő és a felek között vállalkozási szerződés jött létre. Kifogásolta, hogy a követelést megalapozó szerződéseket felperes nem csatolta, ezért nem egyértelmű a kereseti kérelme. A követelést megalapozó szerződések nem a jelenleg hatályos Ptk. hatálya alatt keletkeztek, ugyanakkor a keresetlevél benyújtására az új Ptk. hatályba lépését követően került sor.

[4] Másodlagos kérelme az eljárás Pp. 240. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglaltak szerint a hivatalból történő megszüntetésre irányult.

[5] Harmadlagos – érdemi – ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte a Ptk. 6:137. § és 6:157. § (1) bekezdés alapján. Fenntartotta, hogy a kereset a jogcím és a jogalap bizonytalanságai miatt nem meghatározott, nem egyértelmű, ezért érdemi elbírálásra nem alkalmas. A tartozásátvállalást nem vitatta, azonban szavatossági kifogást terjesztett elő arra hivatkozással, hogy a felhasználók visszajelzése szerint a szerződés tárgyát képező szoftver nem működött megfelelően, a termékek nem feleltek meg a szerződésben vagy jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek. A szlovák vállalkozás időközben megszűnt, ezért nem ismert, hogy a minőségi kifogásokat rögzítették-e egyáltalán és ha igen, ezt mikor, milyen módon tették meg. Kiemelte, hogy hibás teljesítés a tartozásátvállalásra vonatkozó szerződés megkötését követően vált számára ismertté.

[6] A felperes válasziratában az állított hibás teljesítést vitatta. Előadta, hogy az alperes, és a szlovák vállalkozás sem jelezte az elmúlt 8 évben azt, hogy a termékek hibásak lettek volna, az erre történő hivatkozás elévült és a per elhúzását célozza. Vitatta, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti bizonyítási szükséghelyzet feltételei fennállnak, mivel alperes törvényes képviselője személyesen tisztában volt az alapügylet megkötésével és az azzal kapcsolatos valamennyi információval, az információk megszerzése és megtartása érdekében semmilyen intézkedést nem tett, illetőleg nem igazolt.

[7] Az alperes viszontválaszában a korábbi előadásait fenntartva kiemelte, hogy nincs és nem is volt szakmai ráhatása a szlovák vállalkozás működésére.

[8] Az elsőfokú bíróság a 2022. január 13. napján kelt, 2.G.40.393/2020/37. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 26.300 euró tőkét és 400.000 forint perköltséget.

[9] Ítélete indokolásában való tényként állapította meg, hogy a szlovák vállalkozás és a felperes között 2013. október 1. napján „Sz. V. B. M. sz.” elnevezésű, 2013. november 1. napján „Sz. V. B. M. (helyesen: M.) sz.” elnevezésű szerződések jöttek létre. A felperes a szerződések alapján az adatbázist, a beszédfelismerő szoftvereket a szlovák vállalkozás részére átadta. 2013. október 22-én szám alatt 20.700 euró összegről állított ki számlát, melyben feltüntette, hogy a szolgáltatása szoftverlicenz, a teljesítés időpontja 2013. október 21. napja, az esedékesség időpontja 2013. október 29. napja. Ezt követően 2013. december 13-án szám alatt 24.100 euró összegről állított ki számlát, melyben feltüntette, hogy a szolgáltatása szoftverlicenz, a számla esedékessége 2013. december 20. napja, a teljesítés időpontja 2013. december 10. napja. A perben nem álló szlovák vállalkozás az számú számla alapján 16.500 eurót a felperes részére megfizetett. A felperes és a perben nem álló szlovák vállalkozás, valamint az alperes között 2017. november 17-én „M. t.” elnevezésű okirat jött létre, amellyel a szerződést kötő felek célja az volt, hogy magyar cégek álljanak egymással jogviszonyban. A megállapodás szerint a perben nem álló szlovák vállalkozás, mint kötelezett elismerte, hogy a felperessel szemben mindösszesen 28.300 euró tőketartozása

áll fenn. A tartozást átvállaló alperes a megállapodás 5. pontjában részletfizetést vállalt. Ezt követően egy részteljesítés történt az alperes részéről 14.957,42 forint összegben, további fizetési kötelezettségeit felperes felszólítására sem teljesítette.

[10] Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában megállapította, hogy a Pp. 176. § (1) bekezdés j) pontja szerint a keresetlevél visszautasításának, továbbá a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja szerint az eljárás megszüntetésének a feltételei nem álltak fenn, a kereset a tényállást, valamint a Pp. 170. §-ában előírt kötelező tartalmi elemeket, a 171. §-ában előírt kötelező mellékleteket tartalmazta. A kereset érdemi elbírálásának nem volt akadálya.

[11] A felek közötti jogviszony 2017. november 17-én a „M. t.” elnevezésű okirattal jött létre. E megállapodás alapján a Ptk. 6:203. § (1) bekezdése szerint közvetlenül követelhetette a perben nem álló szlovák vállalkozás fennálló tartozását felperes az azt átvállaló alperestől. A megállapodás 4. pontja a szlovák vállalkozás és az alperes átvállaló részéről a fennálló tartozás 28.300 euró összegben történő elismerését jelenti. Ezt támasztja alá az is, hogy ezt követően az alperes részéről egy 2.000 eurós részteljesítés történt. A két összeg összeszámításával a fennmaradó tartozás összege 26.300 euró.

[12] A szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 1. § (2) bekezdés c) pontja szerint szerzői jogvédelem alá tartozik a szoftver és a felhasználói program is, és a 16. § (1) bekezdése alapján a jogvédelem alá eső műnek az anyagi formában történő felhasználásra a szerzőnek joga van, így azt kereskedelmi forgalomban értékesítheti, eladhatja. Az alperes által kifogásolt licenszdíj szoftverdíj kifejezések a szerzői jogban foglaltak szerinti terminológiai és definíciós rendszerben is azt jelentik, hogy ezen termékek az értékesítésre alkalmas szerzői jogvédelem alá eső terméknek minősülnek, ezért az ellenérték a Ptk. 6:215. § (3) bekezdésében foglaltak szerint vételárként funkcionál. Perbeli esetben a felek közötti jogviszonyban a licenszek elkészítése és átadása volt a felperes kötelezettsége, amelyért az átvevő díjat volt köteles fizetni, amely az ellenszolgáltatással azonos. A díjfizetés, az ellenszolgáltatás körében vállalta át a tartozás megfizetését az alperes a szlovák vállalkozástól. A felperes kétséget kizáróan okirattal igazolta, hogy az alperes az ellenszolgáltatási kötelezettségének 26.300 eurós összegben nem tett eleget. Az összecszerűség tekintetében csatolt okirat tartalmát az alperes érdemben nem tudta vitatni, a tartozásátvállalásról szóló szerződés pedig igazolja, hogy az alperes a kötelezettnek a jogosulttal szembeni kötelezettségét átvállalta, a fizetési felszólítás, illetőleg a szlovák vállalkozás részéről történő átutalás és a levelezések bizonyítják, hogy az alperes tisztában volt a felek között létrejött megállapodásból fakadó fizetési kötelezettségekkel.

[13] Az alperes hibás teljesítésre vonatkozó kifogása körében a Ptk. 6:162. § (1) bekezdése és 6:163. § (1) bekezdésének felhívását követően az elsőfokú bíróság annak tulajdonított jelentőséget, hogy az alperes anyagi pervezetés körében közölt felhívásra sem csatolta a minőségi kifogásokat alátámasztó okiratait, illetőleg ezzel összefüggésben bizonyítási indítványt nem terjesztett elő. Nem bizonyította, hogy a hibát a felperessel bármilyen formában közölte volna. Azt a nyilatkozatát, mely szerint a perben nem álló szlovák vállalkozás használta közvetlenül a szoftvereket, ezért nem juthatott azon információk birtokába, hogy a megrendelőknek milyen kifogásaik voltak, nem tartotta alkalmasnak a mentesülés igazolására.

[14] Az elsőfokú bíróság a Pp. 184. §-ban foglaltakat a Pp. 4. §-ban megfogalmazott alapelvekből kiindulva értelmezve azt állapította meg, hogy az alperes előadása alapján nem volt igazolható, hogy az alperes a felpereshez képest „információ-aszimmetrikus” helyzetben lett volna, másrészt az állítási szükséghelyzet nem mentesíti az alperest az elsődleges tényállítási kötelezettsége alól. A jogintézményt az alperes a tényállítási teher átfordítására nem használhatta, vagyis arra, hogy helyette a felperesnek kelljen a vele szemben érvényesített jogot megalapozó tényállításokat előadni. Az állítási szükséghelyzet ugyanis csak úgynevezett másodlagos állítási kötelezettség. Egyrészt az érvényesített jog alapjául szolgáló tényállítást a jogérvényesítő félnek kell megtenni az igény előterjesztésében, amelyre az ellenfelet terheli mintegy másodlagosan a konkrét tények állításához szükséges adatok, információk előadása. Másrészt csak az úgynevezett másodlagos tényekre vonatkozóan állhat fenn állítási szükséghelyzet. Az alperesnek a Pp. 184. § (1) bekezdés a), b) pontjában foglaltakat nem sikerült valószínűsítene, vagyis azt, hogy a határozott tények állításához szükséges információval kizárólag az ellenérdekű fél rendelkezik, az információ megszerzése és megtartása érdekében a szükséges intézkedéseket megtette.

[15] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Pp. 265. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti bizonyítási szükséghelyzet feltételei nem álltak fenn a perben. E feltételek fennállásának megállapításához az önmagában nem elég, ha a fél pusztán arra hivatkozik, a törvény részben valószínűsítésre, részben igazolásra kötelezi a felet az eljárásjogi hatás beállításához, melynek az alperes nem tett eleget, hiszen előadásából kiderül, hogy semmiféle intézkedést nem tett meg az adatok megszerzéséhez.

[16] Rögzítette, hogy az anyagi pervezetésében a szükséges nyilatkozatok megtételére a feleket felhívta a bizonyítékaik csatolásával egyidejűleg, így az alperesnek tisztában kellett lennie azzal, hogy a hibás teljesítés állítása esetében a bizonyítatlanság jogkövetkezménye őt terheli. Az alperes a Ptk. 6:157. § (1) bekezdésében foglalt törvényi tényállás szerint nem igazolta, hogy a felperes szolgáltatása a teljesítés időpontjában nem felelt meg a szerződésben vagy a jogszabályban megállapított minőségi követelményeknek, így a jogszabályhely második fordulatában foglaltak értelmében a felperesnek nem állt fenn bizonyítási érdeke a körben, hogy igazolja, mely szerint a hibát a szerződéskötés időpontjában már az alperes ismerte vagy ismernie kellett volna, hiszen a hiba fennállását sem bizonyította az alperes.

[17] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

[18] Állította, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges tényállás teljeskörű tisztázása nélkül hozta meg a határozatát. A bizonyítási szükséghelyzet fennállását okszerűtlenül mérlegelte. Hangsúlyozta, hogy a hibás teljesítéssel kapcsolatos állításainak a bizonyítékait azért nem tudta beszerezni, mert a felperes szolgáltatásával kapcsolatban felmerült minőségi kifogások nem nála, hanem a perben nem álló szlovák vállalkozásnál és a szoftvereket felhasználó más személyeknél merültek fel. A hibás teljesítés a tartozásátvállalás után vált számára ismertté. A hibák keletkezési ideje, azok pontos tartalma nem volt előtte ismert, a hibák kijavításában, az ezzel okozott elsődleges szakmai, anyagi károk felmérésében nem vett részt, felé a hibákat nem jelezték. Időközben pedig a szlovák vállalkozás megszűnt, ezért nem ismert számára, hogy a minőségi kifogásokat rögzítették-e egyáltalán, ha igen, azt mikor és milyen módon tették és az hol található meg. Ezentúl hivatkozott arra, hogy bizonyítási indítványt terjesztett elő arra vonatkozóan is, hogy a felperes nem biztos, hogy

teljesítette a kötelezettségeit, azonban ezt az indítványát az elsőfokú bíróság nem kellő körültekintéssel vette figyelembe.

[19] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[20] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján.

[21] A fellebbezés nem alapos.

[22] A fellebbezésében az alperes azt nem tette vitássá, hogy az átvállalt tartozást elismerte, ezért a Ptk. 6:26. § alapján őt terhelte annak bizonyítása, hogy a tartozása az elismerő jognyilatkozat megtételének időpontjában nem vagy alacsonyabb összegben állt fenn.

[23] A fellebbezésben hivatkozott okok alapján a Fővárosi Ítéltáblának egyrészt azt kellett vizsgálnia, hogy volt-e az alperesnek olyan bizonyítási indítványa, amely alapján e per eldöntéséhez szükséges tény megállapítása érdekében az elsőfokú bíróságnak a Pp. 276. §-a alapján további bizonyítást kellett volna elrendelnie, és az alperes a Pp. 265. § (2) bekezdésének a) és b) pontja alapján bizonyítási szükséghelyzetben volt-e, amelynek fennállása esetén az általa bizonyítandó tény az elsőfokú bíróságnak valószínűnek kellett volna elfogadnia.

[24] Az alperes az ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy a tartozása az elismerő jognyilatkozat megtételének időpontjában azért nem állt fenn, mert a felperes szolgáltatása a vele szerződéseket kötő szlovák vállalkozás részére nem felelt meg a szerződésben és a jogszabályokban meghatározott minőségi követelményeknek a teljesítés időpontjában. Előadta, hogy a hibák kijavításában és a szakmai károk felmérésében nem vett részt, mert nem volt alanya a szerződéseknek. A felperes hibás teljesítése utólag, a tartozás átvállalása után vált ismerté, amikor a felperes intézkedéseket tett az átvállalt tartozás követelésére. Figyelemmel arra, hogy nem bíróság előtt követelte tőle a teljesítést, nem látta szükségesnek, hogy intézkedjen a minőségi kifogások bizonyítása érdekében. Előadta továbbá, hogy nem tud tényállításokat tenni a szlovák vállalkozás megszűnésére figyelemmel abban a körben, hogy a minőségi kifogásokat rögzítették-e egyáltalán a szerződő felek, ha igen, akkor ezt mikor és milyen módon tették. A minőségi kifogások adataival a felperes rendelkezik. A Pp. 265. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti bizonyítási szükséghelyzet alapján kérte, hogy a minőségi kifogásokra vonatkozó bizonyítékok csatolására a felperest kötelezze az elsőfokú bíróság.

[25] Az elsőfokú bíróság a Pp. 183. § (6) bekezdése alapján helyesen tartotta szem előtt, hogy az alperes perfelvételi nyilatkozatát hiányos tartalma szerint, a rendelkezésre álló peranyag alapján kellett elbírálnia, mert az ellenkérelmében előadott érdemi védekezést az anyagi pervezetése ellenére nem teljeskörűen terjesztette elő, és nem álltak fenn az állítási szükséghelyzet Pp. 184. §-ában meghatározott feltételei sem.

[26] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy az alperes kizárólag arra tett határozott tényállítást, hogy a jogosult szlovák vállalkozás kellékszavatossági joga alapján a felperessel szemben igényrel élt, arra azonban nem tett tényállítást, hogy melyik kellékszavatossági jogát gyakorolta. Ennek azért van az érdemi döntés szempontjából jelentősége, mert kizárólag az ellenszolgáltatás arányos leszállításának követelése vagy a szerződéstől való elállás szüntetheti meg a felperes szerződésekből eredő díjkövetelését [Ptk. 6:159. § (2) bekezdésének b) pont], a kijavítás, kicserélés [Ptk. 6:159. § (2) bekezdésének b) pont] nem.

[27] A Pp. 265. § (1) bekezdése alapján az alperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a jogosult szlovák vállalkozás kellékszavatossági joga alapján a felperessel szemben igényrel élt, ami a felperes szerződésekből eredő díjkövetelését csökkentette vagy megszüntette.

[28] Az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a Pp. 265. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a bizonyítási szükséghelyzet fennállásának megállapításához és a (3) bekezdés szerint arra tekintettel a bizonyítandó tény valószínűségéhez nem elég önmagában az, ha arra a fél pusztán csak hivatkozik, a törvény részben valószínűsítésre, részben pedig igazolásra kötelezi a felet, az alperes előadásából azonban az derült ki, hogy semmiféle intézkedést nem tett meg az állított szavatossági igényérvényesítés igazolása céljából az adatok megszerzéséhez.

[29] Az alperesnek nem volt a Pp. 275. § (1) bekezdése szerint olyan mellőzött bizonyítási indítványa sem, amelyben bizonyítási eszközt jelölt volna meg.

[30] Az elsőfokú bíróság az anyagi pervezetés körében a Pp. 265. § (1) bekezdésének megfelelően tájékoztatást adott az alperes bizonyítási érdekéről és arról is, hogy a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének következményeit ő viseli.

[31] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az anyagi és eljárásjogi jogszabályok helyes értelmezésével vonta le azt a következtetést, hogy az alperes az érdemi védekezésében hivatkozott tényeket bizonyítani nem tudta, ezért megalapozottan kötelezte az alperest az átvállalt és elismert tartozás megfizetésére.

[32] A kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésében foglaltak alapján helybenhagyta.

[33] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban a másodfokú eljárásban a felperes ellenkérelmet nem terjesztett elő, perkoltséget nem számított fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2022. november 9.

Dr. Pusztai Anita
a tanács elnöke

Dr. Ócsai Beatrix
Edit

előadó
bíró

bíró

Dr. Lupócné dr. Krammer